

آیا می‌دانستید با عضویت در سایت جزوه بان می‌توانید به صورت رایگان جزوات و نمونه

سوالات دانشگاهی را دانلود کنید؟؟

فقط کافیست روی لینک زیر ضربه بزنید

[ورود به سایت جزوه بان](#)

Jozveban.ir

telegram.me/jozveban

sapp.ir/sopnuu

جزوات و نمونه سوالات پیام نور

@sopnuu

jozveban.ir

- فهرست :
- پیشگفتار
- فصل اول: کلیاتی درباره سازمان و شیوه‌های اداره آموزش و پرورش
- فصل دوم: کلیاتی درباره قوانین و مقررات آموزشی
- فصل سوم: سازمان اداری آموزش و پرورش ایران و اهم قوانین آموزشی
- فصل چهارم: سازمان اداری و تشکیلات کنونی وزارت آموزش و پرورش
- فصل پنجم: شورای عالی آموزش و پرورش و قوانین آن
- فصل ششم: قانون اساسی معارف و تحولات ساختار نظام آموزش و پرورش
- فصل هفتم: دوره‌های پیش‌دبستانی و دبستانی و قوانین تعلیمات اجباری و مجانی
- فصل هشتم: نهضت سوادآموزی (اهم قوانین و مقررات آن)
- فصل نهم: دوره راهنمایی تحصیلی (اهداف سازمان و مقررات)
- فصل دهم: دوره آموزش متوسطه (اهداف سازمان و مقررات)
- فصل یازدهم: آیین‌نامه‌های مختلف آموزش و پرورش و مشخصه‌های آنها
- فصل دوازدهم: تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت (سازمان، قوانین و مقررات)
- فصل سیزدهم: کلیاتی درباره قوانین و مقررات اداری و استخدامی و رفاهی
- فصل چهاردهم: تحقیقات در وزارت آموزش و پرورش
- فصل پانزدهم: اسناد مهم موثر در تحول نظام آموزش و پرورش ایران
- فصل شانزدهم: آموزش عالی در ایران

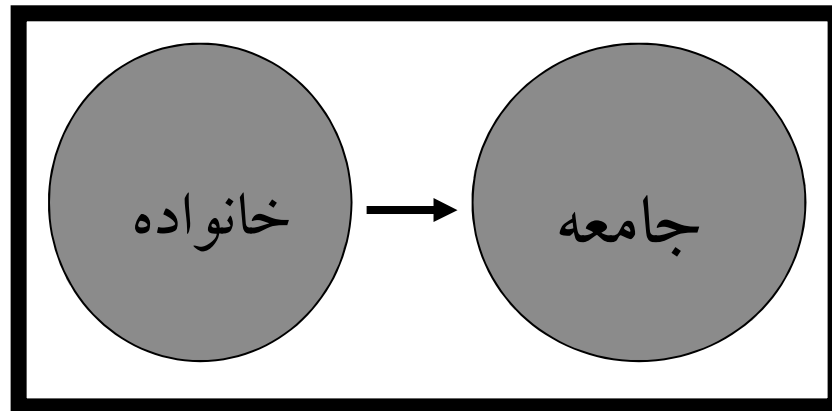

سازمان و قوانین آموزشی و پرورشی ایران

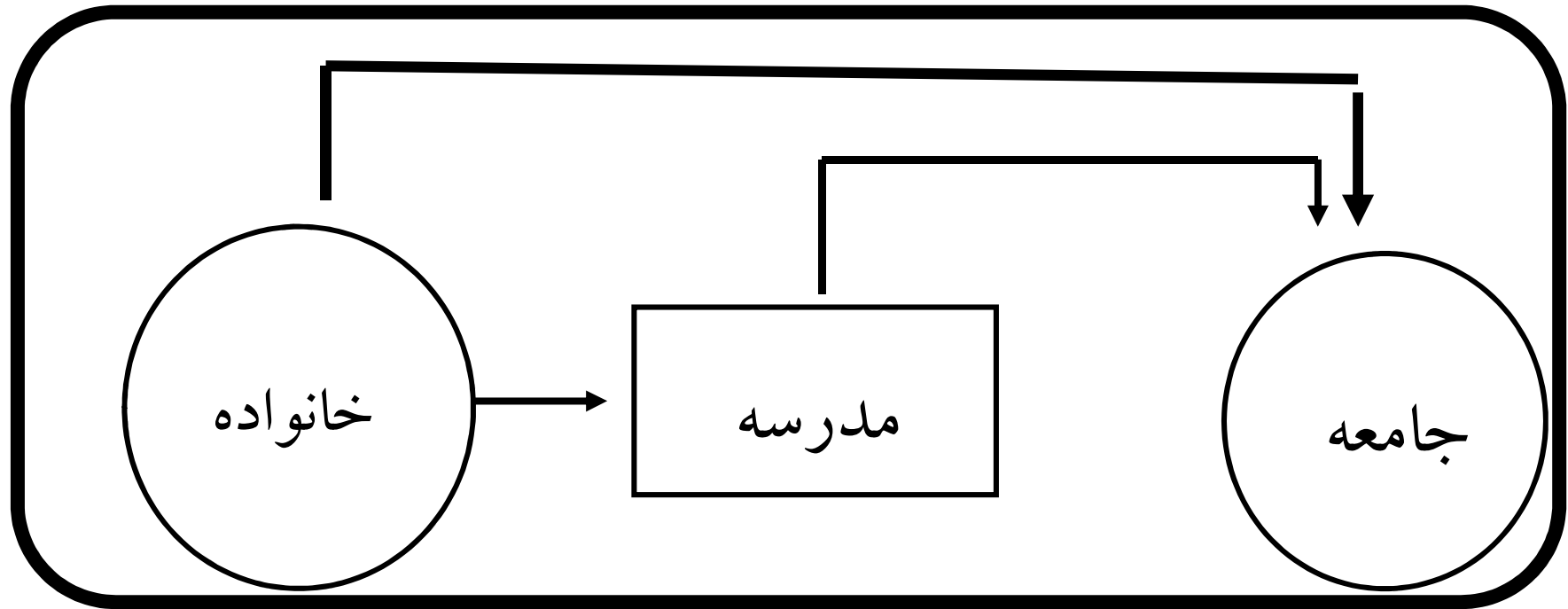
مراحل توسعه نظام آموزش و پرورش

شکل الف: قدیمی ترین مرحله

در این مرحله جامعه فاقد هر گونه نظام آموزش رسمی بود. و پرورش در خانواده به وسیله والدین یا مستقیماً در جامعه از طریق شاگردی صورت می گرفت.

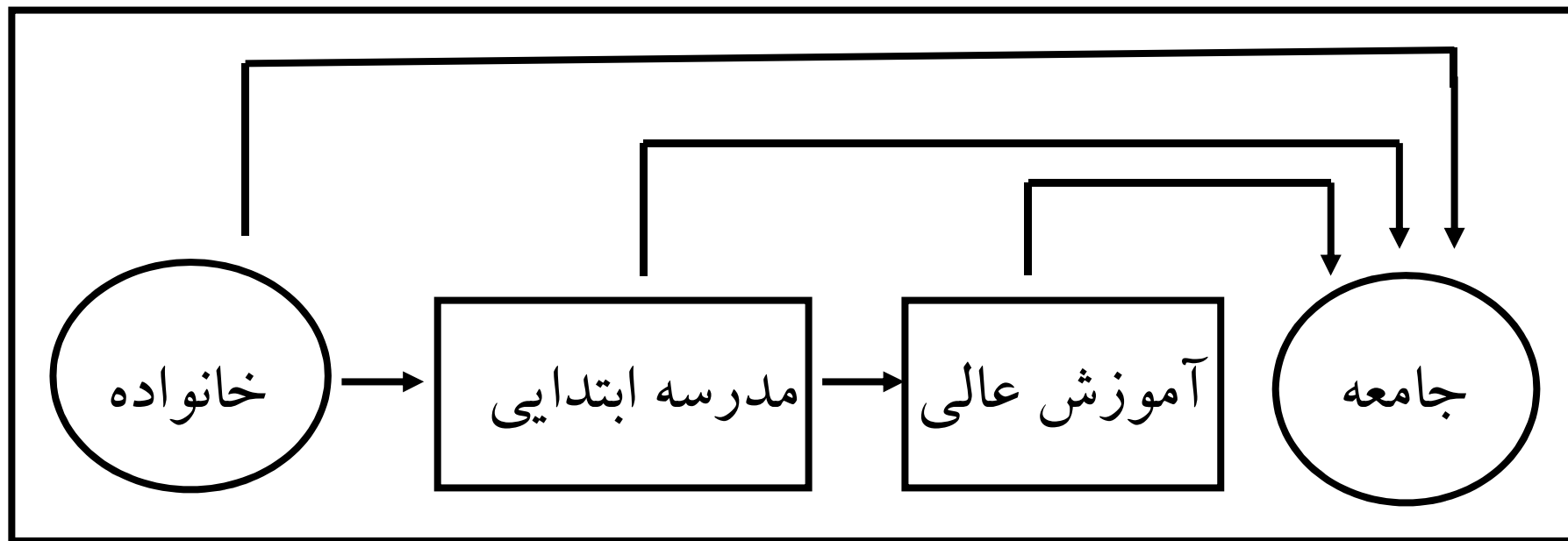
شکل ب: نظام آموزشی ساده و کوچک

نظام آموزشی ساده و کوچک (ب)

در این مرحله مدرسه به وجود آمد. ولی فقط تعداد معدودی از افراد جامعه، معمولاً از طبقات مرفه، می توانستند از آموزش رسمی مدرسه برخوردار شوند و اکثریت از طریق خانواده به جامعه وارد می شدند.

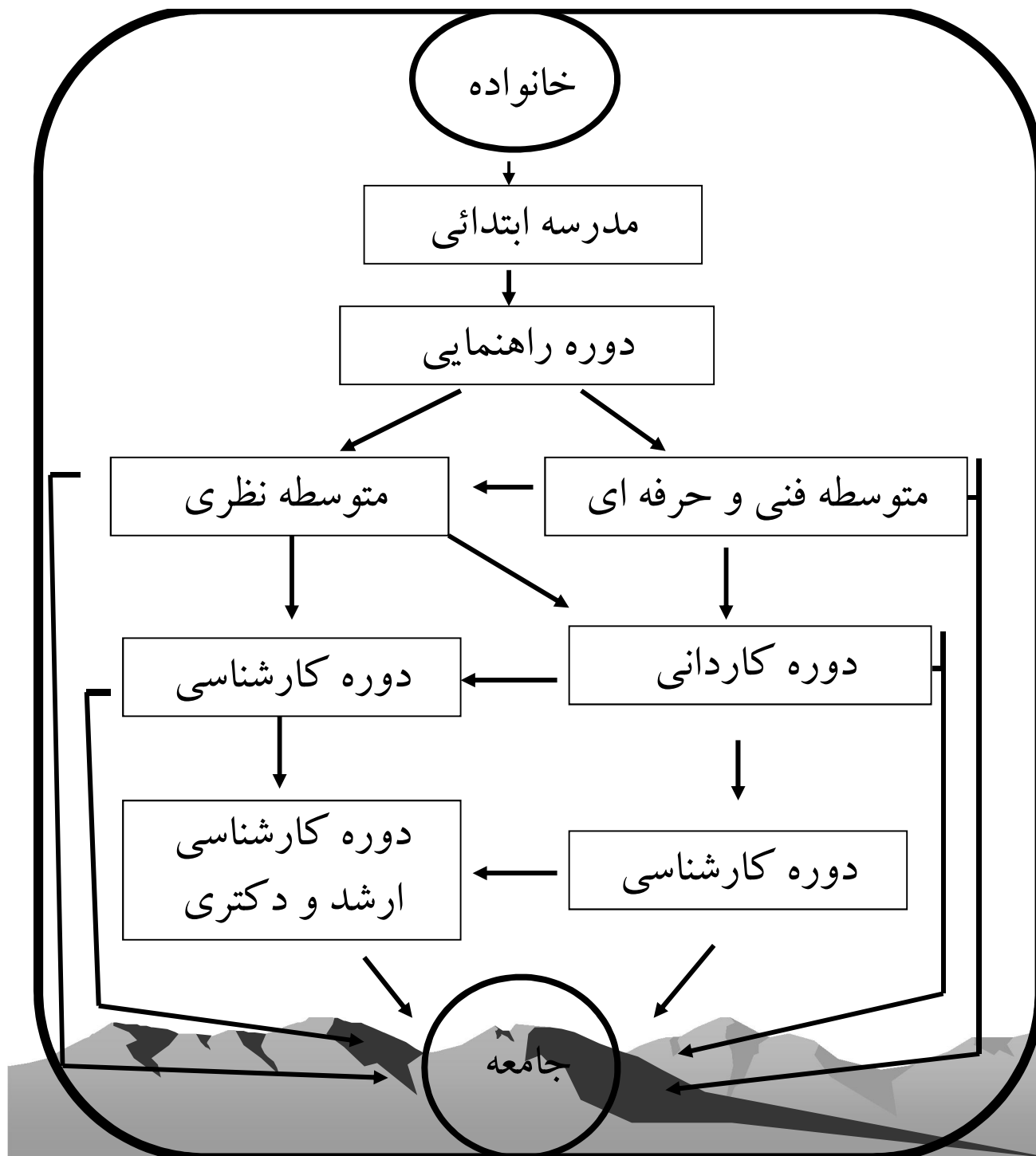
شکل ج (مرحله تفکیک نظام آموزشی)

در این مرحله با وجود گسترش نسبی آموزش و پرورش رسمی، هنوز تعداد کثیری از افراد بدون گذر از مراحل آموزش وارد جامعه می شوند

شکل د: ویژگی های
 نظام های آموزشی در
 جوامع کنونی

مهمترین ویژگی در این
 مرحله ؛ هر گونه
 اشتغال در جامعه
 مستلزم آموزش
 رسمی است و
 مشاغل سطح بالا
 آموزش های
 تخصصی را طلب
 می کند.

فصل اول:

کلیاتی درباره

سازمان

و شیوه های اداره

آموزش و پرورش

تعاریف سازمان

- سازمان عبارت است از هماهنگی معقول تعدادی از افراد که برای تحقق هدف یا منظور مشترکی از طریق تقسیم وظایف و برقراری روابط منظم و منطقی بطور مستمر فعالیت می کنند.
- سازمان عبارت است از مجموعه ای مرکب از جزءهایی که هر یک به سود بقیه عهده دار کاری معین است.
- سازمان عبارت است از همکاری مشترک افراد برای انجام مقاصد مشترکی که در پیش دارد.
- سازمان واحدی طرحریزی شده دارای شکل عمدی برای رسیدن به هدفهای مشخص است.

عناصر و ویژگیهای مشترک سازمانها

- ۱- سازمانها هدف دارند. یعنی برای دستیابی به هدفها و مقاصد معینی به وجود آمده اند.
- ۲- سازمانها از ترکیب اجتماعی افرادی که به طور گروهی کار میکنند تشکیل می شوند.
- ۳- فعالیت سازمانها استمرار زمانی دارند.
- ۴- سازمانها. فعالیت خود را از طریق تفکیک وظایف. از روی برنامه. و با استفاده از دانش و فن و ابزار انجام می دهند.
- ۵- سازمانها با واحدهای یکپارچه و یگانه ای از فعالیت منظم و ساختمانند هستند و کار و فعالیت خود را به طور عقلایی و منطقی هماهنگ و هدایت می کنند.

اهمیت و ضرورت ایجاد سازمانها :

- نیاز انسان به همفکری و تشریک مساعی با انسانهای دیگر برای رفع احتیاجات زندگی
- تنوع نیازها ، گسترش دانشها و مهارتهای بشری موجب گسترش سازمانهای متنوع و متعدد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و تربیتی شده است و بشر را پیش از پیش نیازمند سازمانهای مختلف ساخته است.
- افراد در سازمانی به نام زایشگاه متولد می شوند و در سازمان خانواده رشد می کنند و در سازمانهای آموزشی و پرورشی آموزش می بینند و در یکی از سازمانهای دولتی و خصوصی وارد می شوند و سرانجام در سازمانی به نام کفن و دفن وارد دنیای جدید می شوند .

انواع سازمانها

■ انواع سازمانها بر اساس
■ هدفها و وظایف اجتماعی

■ سازمانهای آموزشی

■ سازمانهای صنعتی

■ سازمانهای نظامی

■ انواع سازمانها بر حسب
■ اندازه و نوع مالکیت

■ سازمانهای خصوصی (غیرانتفاعی)

■ سازمانهای دولتی (انتفاعی)

■ انواع سازمانهای درون سازمان

■ سازمانهای غیر رسمی

■ سازمانهای رسمی

■ انواع سازمانها بر حسب
■ ملاک عضویت

■ سازمانهای اجباری

■ سازمانهای استخدامی

■ سازمانهای داوطلبانه

■ انواع سازمانها
■ در قلمرو امور اقتصادی

■ سازمانهای خدماتی

■ سازمانهای تولیدی

انواع سازمانها

- بر مبنای ویژگیهای گوناگونی که سازمانها دارند انواع طبقه بندی امکان پذیر است .
- بر حسب اندازه (کوچک یا بزرگ)
- نوع مالکیت (دولتی یا خصوصی)
- ملاک عضویت (داوطلبانه . استخدامی یا اجباری)
- اهداف و وظایف اجتماعی (آموزشی . دینی . سیاسی یا اقتصادی)

انواع سازمانها

• ۱- سازمانهای مشترک المنافع - که به اصل و عموم اقتصادی خود نفع می رسانند مثل اتحادیه ها، باشگاهها، احزاب سیاسی، انجمنهای حرفه ای، تعاونی ها

• ۲- سازمانهای تجاری که در اصل به مالکان و مدیران خود بهره می رسانند (نظیر کارخانه های صنعتی، فروشگاهها، بانکها و هتلها)

انواع سازمانها

- ۳- سازمانهای خدماتی که در درجه نخست به مراجعان خود نفع می رسانند . (مثل بیمارستان های خصوصی ، مدارس خصوصی ، بنگاههای مددکاری اجتماعی)
- ۴- سازمانهای رفاه عمومی که به عموم مردم بهره می رسانند (سازمانهای دولتی نظیر وزارت دفاع ، مدارس دولتی ، سازمان پلیس ، سازمان آتش نشانی ، سازمانهای تحقیقاتی)

شیوه های اداره سازمانها بر اساس میزان دخالت دولتها

- متمرکز
- غیر متمرکز
- بینابین (نیمه متمرکز)

عوامل موثر در نوع تعلیم و تربیت کشورها:
✓ عقاید و هدفهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشورها

دوبعد تأثیر گذار در شیوهٔ ادارهٔ سازمانها:

• هدفها، خط مشی های کلی و برنامه های آموزشی و پرورشی

• ابزار و وسایل آموزش و پرورش

**اگر دولتی این دوبعد را در اختیار داشته باشد؛
دستگاه تعلیم و تربیت را باید متمرکز دانست.**

در شیوه متمرکز

■ دولت مرکزی قسمت اعظم هزینه های آموزشی را از طریق طرح و تصویب در مجلس هر کشور تأمین می کند.

• اصول و خط مشی واحدی بر مدارس حاکم می شود.

• واحدهای آموزشی معمولاً مجری مصوبات و دستورالعملهایی از مرکز هستند.

در شیوه غیر متمرکز

■ امور آموزش و پرورش هر منطقه با نظر و تأیید مردم و به کمک صاحبان محلی تعلیم و تربیت انجام می گیرد.

• همه یا قسمت اعظمی از بودجه مورد نیاز را مردم منطقه تأمین می کنند.

• صاحبان تعلیم و تربیت، آزادی عمل مجریان آموزش و پرورش را در دو بعد برنامه ها و خط مشی ها و اجرای برنامه ها ضروری می دانند.

■ سازمان مرکزی آموزش و پرورش نقش همفکری و ارشاد و ارائه رهنمودهای لازم را دارد و در برنامه ها و کوششهای کمی و کیفی آپ منطقه دخالتی نمی کند جز در مواردی که جنبه نظارت عامه دارد.

در شیوه نیمه متمرکز (بینابین)

▪ هدفها و سیاستهای کلی، ساختار آموزشی و برنامه های درسی در مقیاس کشوری عرضه می شود .

• مدیران منطقه ای و محلی در اتخاذ روشهای مناسب به تناسب موقعیت زمانی و مکانی آزادی عمل دارند. و به تناسب نیازهای منطقه ، از مشارکت مردم استفاده می کنند.

■ شیوه اداره

■ آموزش و پرورش در ایران

■ از صدر اسلام تا مشروطیت

■ سطح عالی

■ سطح ابتدایی و مقدماتی

■ مدارس و حوزه های علمیه

■ مکتب خانه ها و مساجد

اموری که در مرکز (تهران) انجام می شود و ادارات آموزش و پرورش و مدارس مجری آن هستند :

- تعیین اهداف آب (غایی و کلی و دوره های تحصیلی)
- تعیین سیاستهای کلی آب
- تعیین اهداف کمی
- تهیه طرحها و برنامه های آموزشی
- تعیین بودجه و هزینه های آموزشی
- تعیین خط مشی های لازم در زمینه تربیت، تأمین و استخدام و انتقال نیروی انسانی
- وضع مقررات اداری و آموزشی و امتحانی
- سازماندهی و تعیین تشکیلات هر استان و منطقه

چند پرسش :

- ۱- سازمان را تعریف کنید و عناصر مشترک در سازمانها را بیان کنید.
- ۲- اهمیت و ضرورت وجود سازمانها و دلایل ایجاد سازمانها را بیان کنید.
- ۳- انواع طبقه بندی سازمانها را بیان کنید.
- ۴- براساس میزان دخالت دولتها سازمانها به چند شیوه اداره می شوند؟ توضیح دهید.
- ۵- دوبعد تأثیرگذار در شیوه اداره سازمانها را توضیح دهید.

فصل دوم: کلیاتی درباره قوانین و مقررات آموزشی

- یکی از عوامل مشترک و مؤثر در انواع مدیریتها و کلیه رشته های مدیریت وجود قوانین و مقررات مناسب و رعایت آنها در هر سازمان است.
- اجرای عدالت در سازمانها و نجات یافتن از روابط عاطفی و اعمال نفوذ در تصمیم گیریها مستلزم وجود ضوابط و تدوین مقررات لازم است.
- آگاهی مدیران و معلمان از قوانین و مقررات آموزشی ضروری است زیرا موجب می شود نسبت به حقوق و مزایای معنوی و مادی خود و دیگران در زمینه تعلیم و تربیت واقف گردیده برای انجام وظایف خود در زمینه های اداری و آموزشی موفقیت بیشتری کسب کنند.

منابع قوانین و مقررات آموزشی

- (۱) حقوق انسانی
- (۲) قراردادهای بین المللی
- (۳) قانون اساسی
- (۴) قوانین عادی
- (۵) تصویب نامه
- (۶) اساسنامه
- (۷) آیین نامه
- (۸) بخشنامه
- (۹) دستورهای فردی

۱- حقوق انسانی

چون انسان موجودی اجتماعی است و برای رفع نیازهای خود ناگزیر باید با دیگران زندگی کند و از امکانات و کمک های افراد دیگر بهره مند گردد و خود او نیز در رفع نیازهای

دیگران اقدام بکند ← پس هر انسانی ↻

در زندگی اجتماعی دارای حقوقی است که این حقوق ناشی از نیازهای اساسی و فطری اوست و ارضای این نیازها لازمه ارتقاء و رشد معنوی و مادی و تکامل وی است.

تعریف حقوق انسانی

- حقوق انسانی در واقع امتیازی است که به شخص (حقیقی یا حقوقی) داده می شود و دیگران ملزم به رعایت آن هستند.
- شخص حقیقی به هر یک از افراد نوع بشر گفته می شود.
- شخص حقوقی به ماهیت وجودی اعتباری اطلاق می شود که زنده نیست و انسان هم نیست که مستقلاً طرف حق واقع شود. مانند دولت یا شخص حقوقی حقوق خصوصی مانند یک شرکت تجاری یا یک نهاد غیر تجاری باشد، قرار می گیرد.

• از جمله حقوق انسانی ؛

حق برخورداری از تعلیم و تربیت
است که در ادیان الهی و مکتبهای
مختلف مورد توجه قرار گرفته است.

حقوق مورد توجه در نظام حقوقی اسلام

- حقوق افراد نسبت به هم
- حقوق پدر و مادر نسبت به فرزندان
- حقوق فرزندان نسبت به والدین
- حقوق فرد نسبت به دولت
- حقوق حکومت نسبت به فرد

...

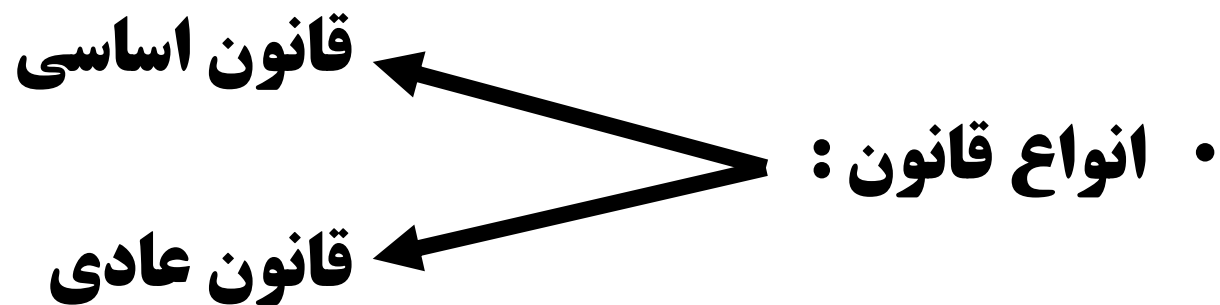
۲- قرار دادهای بین المللی

• همان گونه که هر فردی در خانواده و جامعه خویش حقوق دارد و موظف به رعایت حقوق دیگران است افراد هر کشوری در بعد جهانی و نسبت به کشورهای دیگر نیز ملزم به رعایت حقوق ، قرار دادهای و عهدنامه های رسمی می باشد.

• اعلامیه حقوق بشر یک سند رسمی و معتبر است که بیان کننده حقوق انسانها در زمینه های گوناگون اجتماعی است
از جمله : آموزش و پرورش

۳- قانون اساسی

• معنی لغوی قانون : رسم ، قاعده ، روش ، آیین

• قانون اساسی مجموعه قواعدی است که مربوط به تشکیلات سیاسی کشور ، حدود و قدرت آنها و تقسیم قدرت میان آنها و اصول حقوق افراد ملت و رابطه کلی دولت و مردم است ؛ هر یک از قواعد و مقررات اساسی را یک اصل می گویند.

۵- تصویب نامه

- در اصطلاح حقوق اداری ؛ یکی از تصمیمات کلی و مهم مقامات صالح سیاسی و اداری کشور است و همانند قانون ، جنبه آمرانه دارد.
- در معنی اخص ؛ سندی رسمی است و در بردارنده تصمیمی که هیأت وزیران به حکم قانون و طبق مسئولیتی که در اداره کشور دارند اتخاذ می کنند.
- هیچ تصویب نامه ای نمی تواند برخلاف قانون صورت گیرد.
- موضوع تصویب نامه ها:
اداری - استخدامی - مالی - تدارکاتی

۴- قوانین عادی

- قانون در علم حقوق به معنی :
قاعده‌ای است که مقامات صلاحیتدار وضع و ابلاغ می‌کنند و این قاعده متضمن مصلحت مردم و برای همه لازم‌الاتباع است.
- امروزه اجرای قوانین در هر زمینه مورد درخواست مردم است.
- قوانین هر جامعه از جمله قوانین آموزش و پرورش بیان‌کننده حقوق و پاسخ‌دهنده به نیازهای عمومی حال و آینده و دربرگیرنده همه مصالح اجتماعی و انتظارات مردم خواهد بود.

۶- اساسنامه

- ستون مقررات هر تأسیس حقوقی را اساسنامه می نامند.
- سندی رسمی است که ؛
- هدف، اصول، ارکان، شرایط اعضا و طرز کار یک سازمان را معین می سازد.
- ایجاد مؤسسه حقوقی مانند مؤسسات آموزشی، شرکتهای مختلف و انجمنهای خیریه ، مستلزم داشتن اساسنامه است.
- اساسنامه های مؤسسات آموزشی تا پایان دوره متوسطه باید به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش برسد.
- اساسنامه مؤسسات آموزشی دوره های آموزش عالی ، معمولاً در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب می رسد.

۷- آیین نامه

- آیین نامه از معتبرترین دستورالعملهاست، که مانند قانون و تصویبنامه، یک دستور عام و کلی است و معمولاً از طرف مراجع صلاحیتدار در مورد موضوع معین صادر می شود.
- در قدیم آیین نامه را نظام نامه می گفتند.
- هدف صدور آیین نامه : روشن ساختن معنا و مراحل اجرایی یک قانون ؛ زیرا قانون گذاران تمام جزئیات اجرایی یک قانون را نمی توانند پیش بینی کنند.
- آیین نامه مانند سایر اسناد رسمی ، ایجاد حق و تکلیف می کند و اجرای آن برای مقامات اداری، آموزشی و مردم الزامی است. مگر آنکه مفاد آن خلاف قانون اساسی و عادی باشد.

• **مهمترین مرجع تصویب کننده آیین نامه های مختلف آموزشی ؛ شورای عالی آموزش و پرورش است.**

• **شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز از مراجع مهم تصویب آیین نامه های آموزشی مربوط به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی است.**

۸- بخشنامه

- بخشنامه شامل مقررات و دستوراتی است که از طرف مقامات بالاتر خطاب به مقامات و کارکنان زیردست براساس سلسله مراتب اداری صادر می شود.
- هدف اساسی از صدور بخشنامه ، ارشاد و راهنمایی مقامات پایین تر از طرف مقامات بالاتر و ایجاد هماهنگی در اجرای مفاد قانون، تصویب نامه، اساسنامه و آیین نامه است.
- بخشنامه علاوه بر جنبه آموزشی و فرهنگی مانند سایر مقررات اداری، جنبه امری و دستوری نیز دارد.

۹- دستورهای فردی

- در سازمانهای اداری و آموزشی هر مقام، به طور موردی در خصوص هر یک از کارکنان زیر نظر خود می تواند دستوری صادر کند که به آن دستور فردی می گویند.
- دستورات باید در راستای قوانین و مقررات باشد و اجرای آنها در چهارچوب ضوابط تعیین شده نیز الزامی است.

پرسش :

۱- منابع قوانین و مقررات آموزشی را نام ببرید. و در باره هر کدام توضیح مختصری بدهید.

